

De beste tijd om te investeren in Afrika is nu

In een tijd waarin handelsspanningen tussen de VS, China en Europa en het vertrek van het VK uit de Europese Unie het nieuws domineert, bewegen Afrikaanse leiders zich juist in tegenovergestelde richting met het tot stand brengen van 's werelds grootste vrijhandelszone. Dit jaar sloten 54 van de 55 staten op het continent, met Eritrea als enige uitzondering, zich aan bij de *African Continental Free Trade Area*. De deal omvat een markt van 1,2 miljard mensen en een gecombineerd bruto binnenlands product van meer dan 2,5 biljoen US dollar. Dit en andere handelsbevorderende maatregelen zouden de intra-continente handel in de komende vier jaar met meer dan 50% moeten verhogen, aldus de Economische Commissie voor Afrika van de VN.

Dat in de onderlinge handel nog veel voordeel is te halen blijkt uit het feit dat slechts 18 procent van de Afrikaanse export binnen het continent wordt verhandeld, tegen bijna 60 procent voor Azië en 70 procent voor Europa. De Afrikaanse landen zijn overeengekomen om de tarieven op 90 procent van de goederen naar nul te verlagen. Veel van deze landen zitten nog vast in koloniale handelsregelingen, waarbij grondstoffen worden geëxporteerd en geproduceerde goederen worden geïmporteerd. De vrijhandelszone moet zowel specialisatie als uitvoer met een hogere toegevoegde waarde bevorderen. Daarnaast helpt het om de stilstaande industrialisatie aan te zwengelen. Een goed functionerende vrijhandelszone zal investeerders aantrekken met het vooruitzicht op een markt van 1,2 miljard klanten. Afrika heeft meer productie nodig van fruitconserven tot het assembleren van mobiele telefoons.

Gelukkig draagt de jeugdige bevolking van Afrika bij aan een overvloed aan arbeid tegen lage kosten. Dit is aantrekkelijk voor buitenlandse bedrijven die actief zijn in arbeidsintensieve industrie. Het uurloon in Afrika is minder dan 50 dollarcent (het is bijvoorbeeld \$ 0,27 in Mozambique, \$ 0,34 in Nigeria en \$ 1,62 in Marokko) vergeleken met \$ 10,49 in het VK, \$ 7,25 in de VS en \$ 6,57 in Japan. De groeiende jonge bevolking in Afrika staat in schril contrast met de vergrijzing in de meeste andere regio's. Er wordt voorspeld dat de bevolking van het continent verviervoudigt van 1,19 miljard in 2015 tot 4,39 miljard in 2100.

De grote hoeveelheden natuurlijke hulpbronnen in Afrika beloven een mooie toekomst voor het ontwikkelen van waardeketens. Democratische Republiek Congo is bijvoorbeeld alleen al goed voor 58% van het kobalt in de wereld (gebruikt voor de productie van elektrische auto's). Verder herbergt Afrika 60 procent van het onontgonnen bouwland in de wereld. Landbouw en de winningssectoren zijn spilpunten van nationale, regionale en mondiale waardeketens.

Toch zijn er veel obstakels voor een handelszone. De grootste is een effectieve implementatie. De Afrikaanse Unie heeft een geschiedenis van grandioze uitspraken, maar slechte opvolging. De volgende fase in het proces is het maken van vitale afspraken over niet-tarifaire belemmeringen, oorsprongsregels en geschillenbeslechting. Landen moeten ook de infrastructuur bouwen - zowel zacht als fysiek - om soepele handel te vergemakkelijken, door hun landen te verbinden met wegen-,

spoor- en elektriciteitsnetwerken. Ze moeten ook de douaneprocedures stroomlijnen, die zijn nu vaak gekmakend traag.

Maar er is ook vertrouwen dat het gaat lukken. Volgens het IMF zullen de groeivoorzichten van Afrika tussen 2018 en 2023 tot de hoogste ter wereld behoren. Van de twaalf snelst groeiende economieën ter wereld bevinden zich zes in Afrika (Ethiopië, Democratische Republiek Congo, Ivoorkust, Mozambique, Tanzania en Rwanda).

Met deze voorzichten is het opvallend dat Afrikaanse aandelen zo goedkoop zijn. Binnen de Frontier Emerging Afrika Index (ex Zuid-Afrika) handelen de aandelen op slechts 10,45 keer de winst. Ter vergelijking, de koers-winstverhouding (k/w) van aandelen in de Emerging Markets Index en de World Index (ontwikkelde markten) bedraagt respectievelijk 13,51 en 18,51. Om tot slot president Cyril Ramaphosa van Zuid-Afrika te citeren tijdens zijn openingsspeech op de Africa Summit in Londen vorige maand: "there has never been a better time to invest in Africa".

Marco Balk
TCM Investment Funds
November 2019

Bronnen:

- Speech president Cyril Ramaphosa FT africa summit – October 14, 2019
- Financial Times: Free trade is the best change to remake Africa - November 4, 2019
- NewAfricaMagazine: Why the best time to invest in Africa is now – August 30, 2018
- TCM Investmentfunds & MSCI factsheets – 31 Oktober 2019